Lietas arhīva Nr. A42-00209-25/4
ECLI:LV:ADRJRIT:2025:0228.A420126624.3.S

Administratīvā rajona tiesa
Rīgas tiesu nams
SPRIEDUMS
Rīgā 2025.gada 28.februārī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese L.Biksiniece-Martinova,

piedaloties pieteicējiem /pers. A ar uzvārdu B/, /pers. B ar uzvārdu B/, pieteicēju pārstāvim /pers. C/ un atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes pārstāvei /pers. D/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A ar uzvārdu B/, /pers. B ar uzvārdu B/, /pers. E/ un /pers. F/ pieteikumu par labvēlīgu administratīvo aktu izdošanu, ar kuriem /pers. A ar uzvārdu B/, /pers. B ar uzvārdu B/, /pers. E/ un /pers. F/ tiktu piešķirts repatrianta statuss un izsniegtas pastāvīgās uzturēšanās atļaujas.

Aprakstošā daļa

[1] 2023.gada 13.jūnijā Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē (turpmāk – pārvalde) saņemti /pers. A ar uzvārdu B/, viņa dēla /pers. E/ dokumenti pastāvīgās uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai kā repatriantam, /pers. A ar uzvārdu B/ laulātās /pers. B ar uzvārdu B/ dokumenti – kā repatrianta ģimenes loceklei un 2023.gada 11.aprīlī saņemti /pers. A ar uzvārdu B/ meitas /pers. F/ dokumenti pastāvīgās uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai kā repatriantei.

Izskatot pieteicēju iesniegumus, pārvalde pieņēma:

2023.gada 13.decembra lēmumu Nr.3187/2023 "*Par atteikumu piešķirt repatrianta statusu un izsniegt uzturēšanās atļauju /pers. A ar uzvārdu B/*";

2023.gada 13.decembra lēmumu Nr.3186/2023 "*Par atteikumu piešķirt repatrianta ģimenes locekļa statusu /pers. B ar uzvārdu B/ī*";

2023.gada 13.decembra lēmumu Nr.3188/2023 "*Par atteikumu piešķirt repatrianta statusu un izsniegt uzturēšanās atļauju /pers. E/*";

2023.gada 11.decembra lēmumu Nr.3158/2023 "*Par atteikumu piešķirt repatrianta statusu un izsniegt uzturēšanās atļauju /pers. F/*" (turpmāk – sākotnējie lēmumi).

Nepiekrītot sākotnējiem lēmumiem, pieteicēji tos apstrīdēja.

[2] Ar Pārvaldes 2024.gada 12.februāra lēmumu Nr.225/2024 (turpmāk – Lēmums Nr.225/2024), atstāts negrozīts sākotnējais lēmums, ar kuru atteikts piešķirt repatrianta statusu un izsniegt uzturēšanās atļauju /pers. A ar uzvārdu B/.

Ar Pārvaldes 2024.gada 12.februāra lēmumu Nr.224/2024 (turpmāk – Lēmums Nr.224/2024), atstāts negrozīts sākotnējais lēmums, ar kuru atteikts piešķirt repatrianta ģimenes locekļa statusu /pers. B ar uzvārdu B/.

Ar Pārvaldes 2024.gada 12.februāra lēmumu Nr.226/2024 (turpmāk – Lēmums Nr.226/2024), atstāts negrozīts sākotnējais lēmums, ar kuru atteikts piešķirt repatrianta statusu un izsniegt uzturēšanās atļauju /pers. F/.

Ar Pārvaldes 2024.gada 12.februāra lēmumu Nr.227/2024 (turpmāk – Lēmums Nr.227/2024) atstāts negrozīts sākotnējais lēmums, ar kuru atteikts piešķirt repatrianta statusu un izsniegt uzturēšanās atļauju /pers. E/.

Lēmumi pamatoti ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] 1951.gada 23.janvārī Krievijā ir dzimis /pers. A ar uzvārdu A/, viņa vecāki: /pers. G/, tautība – krievs, /pers. H/, tautība – krieviete, ko apliecina 2022.gada 18.oktobrī Krievijā atkārtoti izdota dzimšanas apliecība. Atbilstoši Krievijā 2022.gada 18.oktobrī izdotajā uzvārda maiņas apliecībā norādītajam /pers. A ar uzvārdu A/ mainīts uzvārds no „/Uzvārds A/" uz „/Uzvārds B/", tautība – latvietis.

Pieteicējs /pers. E/ ir dzimis Krievijā 1991.gada 31.janvārī, viņa vecāki: /pers. A ar uzvārdu A/, tautība – krievs, /pers. B ar uzvārdu C/, tautība – krieviete, ko apliecina lietā iesniegtā Krievijā 2022.gada 13.jūlijā atkārtoti izdotā dzimšanas apliecības kopija.

Pieteicēja /pers. F/ ir dzimusi 2001.gada 25.jūlijā Krievijā, viņas vecāki: //pers. A ar uzvārdu A/, tautība – latvietis, /pers. B ar uzvārdu A/, tautība – krieviete, ko apliecina 2023.gada 1.jūlijā Krievijā izdotās dzimšanas apliecības apliecināta kopija.

[2.2] Iesniegtie dokumenti neapliecina pieteicēju tiesības uz repatrianta statusu, jo pieteicēji atbilstoši Repatriācijas likuma 2.pantā noteiktajam nav personas, kurām viens no radiniekiem taisnā augšupejošā līnijā ir latvietis. Repatrianta statusa iegūšanai ir nepieciešams dokuments par /pers. A ar uzvārdu B/ adopcijas atcelšanu un jauna dzimšanas apliecība, kurā norādīts tēvs /pers. I/ (latvietis).

[2.3] Krievijas Maskavas apgabala, Ramenskas pilsētas tiesas 2023.gada 30.marta spriedums Nr.2-3055/2023), ar kuru konstatēts, ka /pers. A ar uzvārdu B/ ir /pers. I/, dzimuša 1925.gada 5.martā, pēc tautības latvieša, bioloģiskais dēls, neapliecina pieteicēju tiesības iegūt repatrianta statusu. Minētajam spriedumam nav nozīmes, jo lietā nav strīda par to, kura persona ir /pers. A ar uzvārdu B/ bioloģiskais tēvs. Radniecības faktu apliecina civilstāvokļa akta reģistrāciju apliecinoši dokumenti.

[2.4] Maskavas notāra Irinas Koļesņikas sagatavotais informācijas resursu apskates protokols, kurā iekļauti trīs Krievijas tiesu nolēmumi, nav vērtējams, jo pārvaldei nav saistoši Krievijas Federācijas tiesas nolēmumi.

[2.5] Dokumenti, kas apliecinātu, ka kāds no /pers. B ar uzvārdu B/ laulātā /pers. A ar uzvārdu B/ priekštečiem ir Repatriācijas likuma 2.panta minētā persona, lietā nav iesniegti.

[3] Tiesā saņemti /pers. A ar uzvārdu B/, /pers. B ar uzvārdu B/, /pers. E/ un /pers. F/ pieteikumi.

Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2024.gada 18.marta lēmumu pieteikumi apvienoti vienā tiesvedībā.

Pieteikumi pamatoti ar turpmāk minētiem argumentiem.

[3.1] /pers. A ar uzvārdu B/, dzimis 1951. gada 23. janvārī Maskavā, cēlies no latviešu ģimenes. Viņa bioloģiskā tēvs ir /pers. I/, kurš 1925.gadā

dzimis Maskavā, bet māte ir /pers. H/. /pers. A ar uzvārdu B/ vectēvs /pers. S/ dzimis Ādažu ciemā 1883.gadā un dzīvojis tur līdz 1907.gadam. /pers. A ar uzvārdu B/ līdz 6 gadu vecumam dzīvojis Maskavā ar bioloģiskajiem vecākiem, kuri vēlāk šķīrās. 9 gadu vecumā /pers. A ar uzvārdu B/ adoptējis mātes jaunais vīrs /pers. G/, un viņa uzvārds tika mainīts uz /Uzvārds A/. Par savu latvisko izcelsmi /pers. A ar uzvārdu B/zina kopš bērnības un visu mūžu uzskatījis sevi par latvieti.

[3.2] /pers. A ar uzvārdu B/ latvisko izcelsmi pierāda spriedums Nr.2-3055/2023, ar ko viņš atzīts par /pers. I/, latvieša, bioloģisko dēlu; meitas /pers. F/ dzimšanas apliecība, kur viņa tautība norādīta – latvietis un izraksti no Izraēlas iedzīvotāju reģistra.

[3.3] /pers. A ar uzvārdu B/ ģimene, apzinoties savu latvisko izcelsmi, iesniedza pārvaldē dokumentus repatrianta statusa saņemšanai. Pārvalde nepamatoti atzina /pers. A ar uzvārdu B/ radniecību ar /pers. G/, nevis /pers. I/. Tādēļ tika atteikts repatrianta statuss, pieprasot adopcijas atcelšanas dokumentus un jaunu dzimšanas apliecību, kurā norādīti bioloģiskie vecāki. /pers. A ar uzvārdu B/ latviskā izcelsme ir pierādīta ar citiem dokumentiem, nevis tikai dzimšanas apliecību. Pārvalde nepareizi piemēro Civilstāvokļa aktu reģistrācijas likuma 2.pantu.

[3.4] Likumdevēja diskusijas, izstrādājot Repatriācijas likumu, apstiprina, ka tautības jēdzienā svarīga loma ir personas izcelsmei no miesīgajiem vecākiem. Tādēļ ar radinieku Repatriācijas likumā jāsaprot ne tikai persona, kura kā vecāks ir norādīta civilstāvokļa aktu reģistrācijas dokumentā, bet arī persona, ar kuru iesniedzēju saista asinsradniecība, jo tautība rodas jau dzimšanas brīdī. Līdz ar to tautība nosakāma pēc tā paša principa kā pilsonība, proti, pēc *jus sanguinis* jeb asinsradniecības principa.

[3.5] /pers. A ar uzvārdu B/ adopcija 1960.gadā notika saskaņā ar KPFSR 1926.gada likumu par laulību, ģimeni un aizgādību, saskaņā ar kuru adoptētais saglabā personiskās un mantiskās tiesības attiecībās ar saviem bioloģiskajiem vecākiem. Šī kārtība mainījās tikai 1969.gadā, kad adoptētie zaudēja juridisko saikni ar bioloģiskajiem vecākiem, bet līdz tam saglabāja radniecību.

[4] Pārvalde rakstveida paskaidrojumā pieteikumus neatzīst, pamatojoties uz lēmumos jau norādītajiem argumentiem un papildus norādot turpmāko.

[4.1] Pieteicēji nepamatoti norāda, ka repatrianta statuss tiek atteikts /pers. A ar uzvārdu B/ adopcijas fakta dēļ. Lietā esošie dokumenti neapliecina, ka /pers. A ar uzvārdu B/ ir persona, kurai viens no radiniekiem taisnā augšupejošā līnijā ir latvietis vai lībietis (līvs), ņemot vērā, ka radniecības faktu apliecina civilstāvokļa akta reģistrāciju apliecinoši dokumenti.

[4.2] Tā kā /pers. E/ tēvs /pers. A ar uzvārdu B/ neatbilst Repatriācijas likuma 2.panta nosacījumiem, arī /pers. E/ nav persona, kurai viens no radiniekiem taisnā augšupejošā līnijā ir latvietis vai lībietis (līvs).

[4.3] /pers. B ar uzvārdu B/ atbilstoši Repatriācijas likuma 10.panta pirmās daļas 10.punktam atsakāms piešķirt repatrianta ģimenes locekļa statusu, jo viņas laulātajam /pers. A ar uzvārdu B/ nav tiesību iegūt repatrianta statusu.

[4.4] Apstāklis, ka /pers. A ar uzvārdu B/ meitas /pers. F/ dzimšanas apliecībā norādītas ziņas, ka viņās tēva tautība ir latvietis, nevar būt par pamatu, lai meita iegūtu tiesības uz repatrianta statusu, jo pārvalde, izvērtējot iesniegtos dokumentus kopsakarā, konstatēja, ka neviens no /pers. F/ priekštečiem nav latvietis.

[5] Tiesas sēdē pieteicēji un pieteicēju pārstāvis pieteikumus uzturēja, balstoties uz pieteikumos norādītajiem argumentiem. /pers. A ar uzvārdu B/ papildus paskaidroja, ka vienmēr zinājis, kurš ir viņa bioloģiskais tēvs, taču tikai pēc mātes nāves 2019.gadā atrada pie viņas oriģinālus adopcijas un laulības šķiršanas dokumentus, kurus viņa nebija rādījusi. Šie dokumenti ļāva doties uz arhīviem un meklēt ģimenes vēsturi. Pēc dokumentu atrašanas uzreiz atjaunoja kontaktus ar visiem radiem no tēva puses, kuru ir diezgan daudz. Neatceras adopcijas brīdi, bet personu, kura viņu adoptēja, vienmēr uzskatījis par onkuli. Visi /pers. A ar uzvārdu B/ paziņas, kolēģi, draugi un sieva zināja, ka viņš ir latvietis.

Pārvaldes pārstāve pieteikumu neatzina un lūdza noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā un paskaidrojumos norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[6] Lietā ir strīds par to, vai pieteicējiem piešķirams repatrianta vai attiecīgi repatrianta ģimenes locekļa statuss.

Ņemot vērā lietas apstākļus, vispirms ir izskatāms jautājums par to, vai repatrianta statuss piešķirams /pers. A ar uzvārdu B/, jo no šī lēmuma ir atkarīgs arī pārējo viņa ģimenes locekļu statuss. Tādējādi tiesai vispirms ir jāpārbauda, vai pastāv priekšnoteikumi labvēlīga administratīvā akta izdošanai, ar kuru minētajam pieteicējam tiktu piešķirts repatrianta statuss.

[7] Saskaņā ar Repatriācijas likuma 2.pantā noteikto repatriants ir persona, kura ir Latvijas pilsonis vai kurai viens no radiniekiem taisnā augšupejošā līnijā ir latvietis vai lībietis (līvs) un kura brīvprātīgi pārceļas uz pastāvīgu dzīvi Latvijas Republikā. Likuma 3.pants paredz tiesības ieceļot Latvijas Republikā repatrianta ģimenes locekļiem. Savukārt Repatriācijas likuma 10.panta pirmās daļas 10.punktā noteikts, ka lēmumu par atteikumu piešķirt personai repatrianta statusu pieņem, ja persona neatbilst šā likuma 2. vai 3.pantā minētajiem nosacījumiem.

2023.gada 8.jūnijā izdarīti vairāki būtiski grozījumi Repatriācijas likumā, taču likuma Pārejas noteikumu 10.punkts noteic, ka iesniegumus par repatrianta statusa un repatrianta ģimenes locekļa statusa piešķiršanu, kas pārvaldē vai Latvijas Republikas diplomātiskajā vai konsulārajā pārstāvniecībā ārvalstī iesniegti līdz 2023.gada 30.jūnijam, izskata saskaņā ar šā likuma noteikumiem, kādi bija spēkā 2023.gada 30.jūnijā. Līdz ar to pieteicēju pieteikumi izskatāmi likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2023.gada 30.jūnijam.

Imigrācijas likuma 24.panta pirmās daļas 10.punkts un 11.punkts (*redakcijā līdz 2023.gada 30.jūnijam*) noteica, ka pastāvīgās uzturēšanās atļauju šajā likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības pieprasīt ārzemniekam, kuram viens no augšupējiem radiniekiem taisnā līnijā ir latvietis vai lībietis (līvs), kā arī ārzemniekam, kurš saskaņā ar Repatriācijas likumu ir repatrianta ģimenes loceklis.

[8] No lietas materiāliem tiesa konstatē turpmāk minēto.

[8.1] Pieteicējs /pers. A ar uzvārdu B/, Krievijas Federācijas un Izraēlas pilsonis, ir dzimis 1951.gada 23.janvārī Krievijā kā /pers. A ar uzvārdu A/, viņa vecāki: /pers. G/, tautība – krievs, /pers. H/, tautība – krieviete, ko apliecina 2022.gada 18.oktobrī Krievijā atkārtoti izdota dzimšanas apliecība Nr./numurs/ un Maskavas pilsētas Milicijas pārvaldes Frunzes rajona Dzimtsarakstu biroja 1951.gada 4.februārī izdotais dzimšanas reģistrs Nr./numurs/ (*lietas 2.sējuma 25.-28.lapa*).

2022.gada 18.oktobrī Krievijā izdotajā uzvārda maiņas apliecībā Nr./numurs/ norādītajam /pers. A ar uzvārdu A/ mainīts uzvārds no „/Uzvārds A/" uz „/Uzvārds B/", tautība – latvietis (*lietas 2.sējuma 13.-15., 179.-180.lapa*). Izraēlas iedzīvotāju reģistrā /pers. A ar uzvārdu B/ tautība ir norādīta – latvietis (*lietas 1.sējuma 30.lapa*).

[8.2] Pieteicējs /pers. A ar uzvārdu B/ gan pieteikumā gan tiesas sēdē norāda, ka ir cēlies no latviešu ģimenes, viņa bioloģiskais tēvs ir /pers. I/ /pers. S/ dēls, latvietis. Viņa vectēvs /pers. S/ dzimis Ādažu ciemā 1883.gadā un dzīvojis tur līdz 1907.gadam. Mārtiņa dēls /pers. I/ (/pers. A ar uzvārdu B/ tēvs) dzimis 1925.gadā Maskavā. Līdz sešu gadu vecumam /pers. A ar uzvārdu B/ dzīvojis kopā ar tēvu un māti /adrese/. Vēlāk vecāki šķīrušies,

māte apprecējusies otro reizi, savukārt 9 gadu vecumā /pers. A ar uzvārdu B/ adoptējis mātes vīrs /pers. G/. Pieteicēja uzvārds tika mainīts no /Uzvārds B/ uz /Uzvārds A/. Par savu latvisko izcelsmi minētais pieteicējs zināja kopš bērnības un visu mūžu uzskata sevi par latvieti (*lietas 1.sējuma 4.lapa*).

Lietā iesniegta 1925.gadā Krievijā izdota dzimšanas reģistra Nr./numurs/ apliecināta kopija, kurā norādīts, ka 1925.gada 5.martā Krievijā ir dzimis /pers. I/, viņa vecāki: /pers. S/, 42 g. vecs, /pers. M/, 36 g. veca (*lietas 2.sējuma 31.-34.lapa*).

No /pers. A ar uzvārdu B/ dzimšanas reģistriem redzams, ka pēc adopcijas ir izdarīti labojumi attiecībā uz viņa vecāku datiem un viņa tautību, pārsvītrojot tautību "latvietis" un ierakstot tautību "krievs" (*lietas 2.sējuma 209.-213.lapa, īpaši 212.lapas otra puse*).

[8.3] Lietā iesniegts Rīgas pilsētas tiesas 2023.gada 29.augusta lēmums lietā Nr.C771369223, ar kuru nolemts Latvijas Republikā pilnā apjomā atzīt 2023.gada 30.marta Krievijas Federācijas Maskavas apgabala, Ramenskas pilsētas tiesas spriedumu lietā Nr.2-3055/2023, ar kuru konstatēts, ka pieteicējs /pers. A ar uzvārdu B/ ir /pers. I/ /pers. S/ dēla dzimuša 1925.gada 5.martā, pēc tautības latvieša, bioloģiskais dēls (*lietas 2.sējuma 2.-8.lapa*).

Tāpat /pers. A ar uzvārdu B/ pārvaldē iesniedzis legalizētu Maskavas pilsētas centrālā arhīva izdotu mājas grāmatas izraksta apliecinātu kopiju par /adrese/, Maskavā, Krievijā dzīvojošajām personām, no kura redzams, ka šajā adresē dzīvoja /pers. I/, /pers. H/ un /pers. A ar uzvārdu B/ (*lietas 1.sējuma 105.lapa*).

No lietas materiāliem izriet un pārvalde neapstrīd faktu, ka pieteicēja /pers. A ar uzvārdu B/ bioloģiskais tēvs ir latvietis /pers. I/, taču pieteicēju 1960.gada 30.janvārī adoptējis mātes otrais vīrs, kas ir pēc tautības krievs un ir norādīts pieteicēja dokumentos kā tēvs (*lietas 2.sējuma 18.-24.lapa*).

/pers. A ar uzvārdu B/ tautība šobrīd ir latvietis, taču to viņš Krievijā 2022.gada 18.oktobrī ir ieguvis tautības maiņas rezultātā. Pieteicēji tiesas sēdē skaidroja, ka Krievijā persona vienreiz var mainīt tautību pēc savas izvēles. Savukārt Izraēlas reģistrā personas tautība tiek ierakstīta, balstoties uz augšupējo radinieku tautību, un /pers. A ar uzvārdu B/ gadījumā tika ņemta vērā bioloģiskā tēva tautība (*tiesas sēdes audioprotokola 00:42:42-00:50:09*).

Līdz ar to lietā izšķirams, vai likuma piemērošanā prioritāte dodama pieteicēja asinsradniecībai vai dzimšanas dokumentos norādītajiem augšupējiem radiniekiem.

[9] Ar 2016.gada 16.jūnija likumu "Grozījumi Repatriācijas likumā" grozīta likumā noteiktā repatrianta definīcija, izslēdzot divu paaudžu ierobežojumus. Tādējādi repatriēties var persona, kurai viens no radiniekiem taisnā augšupejošā līnijā ir latvietis vai lībietis (līvs). No šo grozījumu likumprojekta anotācijas izriet, ka Repatriācijas likums attiecas uz personām, kuras pašas, kā arī to vecāki vai vecvecāki, visticamāk, nav dzimušas Latvijā, taču vēlas šeit atgriezties. Šī norma var tikt piemērota tikai tad, ja ar dokumentiem var pierādīt savu izcelsmi (*https://titania.saeima.lv/LIVS12/SaeimaLIVS12.nsf/0/1E1C12298057B156C2257F850028E1E8?OpenDocument#b*).

Viena no saiknēm ar valsti, kas paredzēta Repatriācijas likumā, ir latviešu tautība. Repatriācijas likuma mērķis ir radīt pamatnosacījumus un garantijas, lai latviešu un lībiešu (līvu) izcelsmes personas varētu pārcelties uz pastāvīgu dzīvi Latvijā. Līdz ar to ir svarīgi atbilstoši interpretēt šo izcelsmes un tautības jēdzienu. Repatriācijas likums neprecizē, kā būtu jārīkojas situācijā, kad latviešu izcelsmes persona vēlāk ir adoptēta, dokumentāri zaudējot saikni ar bioloģisko tēvu. Tāpat Repatriācijas likumā nav norādīts ar kādiem dokumentiem apliecināma latviskā izcelsme.

Pieteikumā ir analizētas debates 12.Saeimas 2016.gada 15.septembra sēdē, otrajā un trešajā lasījumā izskatot likumprojektu "Grozījums Vārda, uzvārda un tautības ieraksta maiņas likumā" (Nr.519/Lp12). Saeimas Juridiskā komisija nolēma trešajā lasījumā neatbalstīt minētā likumprojekta normu, kas paredzēja iespēju pilsoņiem bez latviskas izcelsmes mainīt savu tautības ierakstu pret ierakstu „latvietis". Saeimas sēdēs izskanējušais apstiprina, ka vairākuma deputātu ieskatā tautības jēdziena izpratnē un etniskās piederības noteikšanā svarīga loma ir personas asinsradniecībai un izcelsmei no miesīgajiem vecākiem. Piemēram, deputāts A.Judins piemin *ģenētisko tautības principu*, savukārt deputāts I.Latkovskis runā par to, ka tautai ir ļoti svarīga doma par saknēm un asinspiederību (*lietas 1.sējuma 4.-5.lapa*). No minētā var secināt, ka arī Repatriācijas likumā paredzētā saikne ar valsti uz tautības pamata pirmkārt ietver asinsradniecību, un ar radinieku jāsaprot ne tikai persona, kura kā vecāks ir norādīta civilstāvokļa aktu reģistrācijas dokumentā, bet arī persona, ar kuru iesniedzēju saista faktiskā izcelsme, jo var uzskatīt, ka tautību cilvēks manto no saviem vecākiem.

Salīdzinājumam, piemēram, Pilsonības likuma 9.panta pirmās daļas 6.punkts paredz, ka adopcijas gadījumā adoptētais saglabā Latvijas pilsonību, ko ieguvis iepriekš, piemēram, dzimšanas brīdī no saviem asinsradiniekiem. No minētā var secināt, ka, ja personas adopcija ļauj saglabāt personas pilsonību, tad analoģiski adopcija pati par sevi nevar automātiski anulēt arī personas piederību latviešu tautībai.

[10] Administratīvo tiesu judikatūrā nav nostiprinātas atziņas attiecībā uz Repatriācijas likuma piemērošanu par konkrētajā lietā izskatāmo jautājumu, taču lietās par pilsonības piešķiršanu vai atņemšanu ir vērtēta adopcijas ietekme uz personas saikni ar asinsradinieku tautību un pilsonību (piemēram, *sk. lietas Nr.A420212522, Nr.A420181723, A420176223*), nonākot pie dažādiem slēdzieniem atkarībā no lietas apstākļiem.

Administratīvā apgabaltiesa, pievienojoties pirmās instances spriedumam, atzinusi, ka Civillikuma 173.pants, kas paredz, ka ar adopciju bērnam izbeidzas radniecības attiecības ar vecākiem un viņu radiniekiem un ar tām saistītās personiskās un mantiskās tiesības un pienākumi pret viņiem, regulē mantiskās un personiskās attiecības starp bērnu un adoptētāju un viņa radiniekiem. Taču tas neregulē publiski tiesiskās attiecības par adoptētu bērnu pilsonību. To nosaka attiecīgo valstu likumi, kas regulē pilsonības jautājumus (*Administratīvās apgabaltiesas 2024.gada 2.jūlija spriedums lietā Nr.A420181723, ECLI:LV:ADAT:2024:0702.A420181723.8.S*). Tāpat Senāts konstatēja, ka, lai arī saskaņā ar Civillikuma 173.pantu adopcija patiesi izbeidz bērna radniecības attiecības ar vecākiem un no tām izrietošās savstarpējās tiesības un pienākumus, tomēr nav pamata uzskatīt, ka adopcija automātiski ietekmētu (izbeigtu vai grozītu) personas tiesisko saikni ar valsti. Tiesības kļūt par Latvijas pilsoni un šo tiesību īstenošana ir pašas personas un valsts savstarpējo tiesisko attiecību jautājums, kurš attiecīgi izlemjams, ievērojot katra gadījuma individuālos apstākļus un iesaistītās personas tiesības un intereses (*Senāta 2024.gada 25.jūnija rīcības sēdes lēmums lietā SKA-621/2024 ECLI:LV:AT:2024:0625.A420176223.9.L (A420176223), 5.punkts*). Šajā lietā Senāts nepiekrita viedoklim, ka saistībā ar adopcijas veikto izmaiņu dzimšanas reģistrā rezultātā izbeidzās pieteicēja radniecības attiecības ar bioloģiskajiem vecākiem un ar tām saistītās personiskās un mantiskās tiesības un pienākumi, tostarp tiesības tikt atzītam par Latvijas pilsoni.

Vienlaikus jāņem vērā, ka pilsonības noteikšanas gadījumos atšķirībā no repatriācijas lietām likums paredz detalizētāku regulējumu un prasa atbilstību virknei kritēriju. Turklāt šajās lietās tiek ņemts vērā 1919.gada 23.augusta Likuma par pavalstniecību 7.panta regulējums, no kura izriet, ka adoptēto valsts piederība skaitās līdz viņu pilngadībai pēc adoptētāju piederības (sal. sk. *Administratīvas apgabaltiesas 2024.gada 15.februāra jūlija spriedumu lietā Nr.A420212522*), kas uz repatriantu statusu nav attiecināms.

[11] Pieteicēji norādījuši, ka /pers. A ar uzvārdu B/ adopcija ir notikusi 1960.gadā saskaņā ar KPFSR 1926.gada likumu par laulību, ģimeni un aizgādību, saskaņā ar kuru adoptētais saglabā personiskās un mantiskās tiesības attiecībās ar saviem bioloģiskajiem vecākiem. Šāda kārtība pastāvēja līdz pat 1969.gadam, kad bija pieņemts Kodekss par laulībām un ģimeni, ar kuru ieviests princips par adoptēto bērnu vienlīdzīgu tiesībspēju salīdzinājumā ar izcelsmes bērniem.

Tiesa norāda, ka Latvijas Republika pēc neatkarības atgūšanas atzīst faktisko un juridisko situāciju, kura ir izveidojusies okupācijas laikā attiecībā uz adopciju. Piemēram, saskaņā ar likuma „Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas

spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību" 6.pantu Civillikuma 401.panta noteikumi par mantošanas tiesībām adopcijas gadījumā attiecas arī uz visiem adopcijas gadījumiem, kas notikuši pirms 1992.gada 1.septembra. Tādēļ nevar uzskatīt, ka /pers. A ar uzvārdu B/ adopcijai būtu piemērojami atšķirīgi noteikumi. Savukārt Krievijas Federācijas tiesu nolēmumi, kuros interpretēts Krievijas 1926.gada likums par laulību, ģimeni un aizgādību, tiesai nav saistoši.

[12] Repatriācijas likuma 9.panta pirmā daļa (*redakcijā līdz 2023.gada 30.jūnijam*) paredzēja, ka persona, kura vēlas iegūt repatrianta statusu, uzrāda personu apliecinošu dokumentu un iesniedz iesniegumu par repatrianta statusa piešķiršanu un, ja persona nav Latvijas pilsonis, — dokumentu, kas apliecina tās latvisko vai lībisko izcelsmi. Tādējādi likumā nav norādīts, ar kādu tieši dokumentu apliecināma latviskā izcelsme, līdz ar to, ņemot vērā likuma mērķi, ir jāvērtē lietas individuālie apstākļi.

Saskaņā ar Repatriācijas likuma 1.pantu viens no likuma mērķiem ir radīt pamatnosacījumus un garantijas, lai latviešu un lībiešu (līvu) izcelsmes personas varētu pārcelties uz pastāvīgu dzīvi Latvijā. Kā jau analizēts sprieduma 9.punktā, likumā noteiktā repatrianta definīcija paredz, ka repatriēties var persona, kurai viens no radiniekiem taisnā augšupejošā līnijā ir latvietis, neparedzot paaudžu ierobežojumus. Tādējādi tiek pieļauts, ka par repatriantu varētu atzīt arī personu, kurai viens no attāliem senčiem ir bijis latvietis.

[12.1] Pārvalde atzīst pieteicēja /pers. A ar uzvārdu B/ latvisko izcelsmi, taču uzskata, ka viņš atbilstu repatrianta statusam gadījumā, ja viņa bioloģiskais tēvs būtu ierakstīts civilstāvokļa akta reģistrāciju apliecinošos dokumentos, lēmumā norādot, ka tādēļ faktiski būtu jāatceļ /pers. A ar uzvārdu B/ adopcija. Tiesa piekrīt pieteicējiem, ka pieprasījums par adopcijas atcelšanu ir acīmredzami neizpildāms, jo saskaņā ar Krievijas normatīvajiem aktiem nevar atcelt adopciju, ja adoptētājs ir miris. Lietas materiāli apstiprina, ka pieteicēja /pers. A ar uzvārdu B/ bioloģiskais tēvs, kā arī māte un adoptētājs ir miruši (*lietas 2.sējuma 16.-17.lapa*),

[12.2] Līgums starp Latvijas Republiku un Krievijas Federāciju par tiesisko palīdzību un tiesiskajām attiecībām civilajās, ģimenes un krimināllietās, uz kuru atsaucas pieteicēji, ir denonsēts 2024.gada janvārī. Tomēr tiesa ņem vērā, ka Rīgas pilsētas tiesas 2023.gada 29.augusta lēmumu Latvijā pilnā apjomā atzīts 2023.gada 30.marta Maskavas apgabala, Ramenskas pilsētas tiesas spriedums, ar kuru konstatēts, ka pieteicējs /pers. A ar uzvārdu B/ ir /pers. I/ /pers. S/ dēla, dzimuša 1925.gada 5.martā, pēc tautības latvieša, bioloģiskais dēls.

Tiesa konstatē, ka /pers. A ar uzvārdu B/ ir veicis aktīvas darbības, lai risinātu radušos situāciju un iespēju robežās pierādītu radniecību un arī faktisku piederību latviešu tautai. Proti, /pers. A ar uzvārdu B/ Krievijā 2022.gada 18.oktobrī ir ieguvis tautību "latvietis" tautības maiņas rezultātā, kas ir iespējams brīvprātīgi, un pats par sevi nav pamats repatrianta statusa iegūšanai, taču vienlaikus liecina par /pers. A ar uzvārdu B/ vēlmi piederēt sava tēva etniskajai līnijai. Tāpat /pers. A ar uzvārdu B/ piederība pie latviešu tautības, pamatojoties uz viņa izcelsmi, ir noteikta Izraēlas iedzīvotāju reģistrā.

[12.3] Tādējādi tiesa secina, ka pārvaldes viedoklis, ka radniecības faktu var apliecināt tikai civilstāvokļa akta reģistrāciju apliecinoši dokumenti, konkrētajos lietas apstākļos ir formāls. Izmaiņas civilstāvokļa aktos attiecībā uz /pers. A ar uzvārdu B/ tēvu, varētu veikt tikai gadījumā, ja tiktu atcelta adopcija, kas vairs nav iespējams.

Ņemot vērā Repatriācijas likuma mērķi un likumā nesašaurināto iespēju iesniegt dokumentus, kas apliecina personas latvisko vai lībisko izcelsmi, tiesa atzīst, ka /pers. A ar uzvārdu B/ atbilst Repatriācijas likuma 2.panta nosacījumiem, jo viņa viens no radiniekiem taisnā augšupejošā līnijā ir latvietis.

Līdz ar to /pers. A ar uzvārdu B/ piešķirams repatrianta statuss.

[13] Attiecībā uz repatrianta ģimenes locekļa statusa piešķiršanu /pers. A ar uzvārdu B/ laulātajai /pers. B/ tiesa konstatē turpmāko.

Saskaņā ar Repatriācijas likuma 3.panta pirmo punktu tiesības ieceļot Latvijas Republikā ir repatrianta laulātajam, ja laulība noslēgta pirms repatrianta statusa pieprasīšanas. Šā likuma 9.panta otrās daļas 2.punkts (*likuma redakcijā līdz 2023.gada 31.decembrim*) noteica, ka ārzemnieks, kurš vēlas iegūt repatrianta ģimenes locekļa statusu, uzrāda personu apliecinošu dokumentu un iesniedz laulību vai radniecību apliecinošu dokumentu.

Imigrācijas likuma Pārejas noteikumu 62.punkts noteic, ka gadījumā, kad ārzemniekam viens no augšupējiem radiniekiem taisnā līnijā ir latvietis vai lībietis (līvs) un saskaņā ar Repatriācijas likumu piešķirts repatrianta statuss, uz viņa ģimenes locekļiem attiecina šajā likumā paredzētās tiesības saņemt vai reģistrēt uzturēšanās atļauju, ja viņi atbilst kādai no Repatriācijas likuma 3.pantā minētajām personu kategorijām un pieteikums repatrianta ģimenes locekļa statusa piešķiršanai iesniegts līdz 2023.gada 31.decembrim.

2023.gada 13.jūnijā pārvaldē saņemti Izraēlas un Krievijas Federācijas pilsones /pers. B/, dzimušas 1961.gada 26.janvārī, dokumenti pastāvīgās uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai kā repatrianta ģimenes loceklei. Ir iesniegta /pers. B ar uzvārdu B/ Izraēlas pagaidu pases kopija (*lietas 2.sējuma 109.-112.lapa*) un Krievijas Federācijas pases kopija (*lietas 2.sējuma 114.-115.lapa*).

Saskaņā ar apliecību par laulību noslēgšanu, /pers. A ar uzvārdu B/ un /pers. B ar uzvārdu A/ noslēguši laulību 2021.gada 10.aprīlī. /pers. B ar uzvārdu A/ 2022.gada 1.decembrī ir mainījusi uzvārdu uz /Uzvārds B/(*lietas 2.sējuma 40.-43.lapa*).

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka /pers. B ar uzvārdu B/ ir piešķirams repatrianta ģimenes locekļa statuss. Tāpat /pers. B ar uzvārdu B/ ir tiesības saņemt uzturēšanās atļauju Latvijā, ja viņa atbilst arī citiem uzturēšanās atļaujas saņemšanas noteikumiem.

[14] Lietā strīds ir arī par to, vai /pers. A ar uzvārdu B/ bērniem /pers. E/ un /pers. F/ ir piešķirams repatrianta statuss.

[14.1] No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējs /pers. E/, Krievijas Federācijas un Izraēlas pilsonis, ir dzimis Krievijā 1991.gada 31.janvārī (Maskavas pilsētas Tušinas rajona Tautas deputātu padomes izpildkomitejas Dzimtsarakstu nodaļas 1991.gada 6.marta dzimšanas reģistra ieraksts Nr./numurs/), viņa vecāki: /pers. A ar uzvārdu A/ , tautība – krievs, /pers. B ar uzvārdu C/, tautība – krieviete, ko apliecina Krievijā 2022.gada 13.jūlijā atkārtoti izdotā legalizētā dzimšanas apliecības Nr./numurs/ apliecinātā kopija (*lietas 2.sējuma 44.-45.lapa*). Izraēlas iedzīvotāju reģistrā šī pieteicēja tautība ir norādīta – latvietis (*lietas 1.sējuma 26.lapa*)

[14.2] Pieteicēja /pers. F/, Krievijas Federācijas un Izraēlas pilsone, dzimusi 2001.gada 25.jūlijā, Krievijā Maskavas apgabalā, Ramenskā. Saskaņā ar 2023.gada 1.jūlijā Maskavā, Krievijā izdoto legalizēto dzimšanas apliecību Nr./numurs/, viņas vecāki /pers. A ar uzvārdu A/ , tautība – latvietis, /pers. B ar uzvārdu A/, tautība – krieviete (*lietas 1.sējuma 197.-198.lapa*).

/pers. F/ iesniegusi arī 2022.gada 1.jūlijā Maskavas apgabala Dzimtsarakstu pārvaldes Ramenskas pilsētas rajona un Broņņicas pilsētas rajona Dzimtsarakstu 1.nodaļas dzimšanas apliecību Nr./numurs/, kurā norādīts, ka /pers. F/ vecāki ir /pers. A ar uzvārdu A/ , tautība nav norādīta, /pers. B ar uzvārdu A/, tautība – krieviete (*lietas 1.sējuma 179.-180.lapa*).

Izraēlas iedzīvotāju reģistrā šīs pieteicējas tautība ir norādīta – latviete (*lietas 1.sējuma 46.lapa*)

/pers. F/ skaidrojusi, ka ziņas par viņas tēva tautību – latvietis ir aktualizētas pēc tam, kad /pers. A ar uzvārdu B/ ir mainījis tautību un pamatojoties uz Maskavas apgabala Ramenskas pilsētas tiesas 2023.gada 30.marta nolēmumu (*lietas 1.sējuma 193.lapa*). Minēto tiesai izskaidrojuši arī pieteicēji, kas piedalījās tiesas sēdē.

[14.3] Konstatējot, ka /pers. A ar uzvārdu B/ tēvs ir latvietis, tiesa secina, ka arī viņa bērni /pers. E/ un /pers. F/ atbilst Repatriācijas likuma 2.panta nosacījumam, ka viņu viens no radiniekiem taisnā augšupejošā līnijā (vectēvs) ir latvietis.

Līdz ar to /pers. E/ un /pers. F/ ir piešķirams repatrianta statuss.

[15] 2023.gada 13.jūnijā pārvaldē saņemti /pers. A ar uzvārdu B/, /pers. E/ un /pers. F/ dokumenti pastāvīgās uzturēšanās atļaujas pieprasīšanai kā repatriantiem (*lietas 1.sējuma 126.-175.lapa*), pamatojoties uz Repatriācijas likuma 2.pantu un Imigrācijas likuma 24.panta pirmās daļas 10.punktu (*redakcijā līdz 2023.gada 30.jūnijam*), kas noteica, ka pastāvīgās uzturēšanās atļauju šajā likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības pieprasīt ārzemniekam, kuram viens no augšupējiem radiniekiem taisnā līnijā ir latvietis vai lībietis (līvs).

Pārvalde ne pārsūdzētajos lēmumos, ne paskaidrojumos, ne tiesas sēdē nav norādījusi ar citiem šķēršļiem uzturēšanās atļaujas saņemšanai pieteicējiem.

Ņemot vērā, ka tiesa atzina, ka /pers. A ar uzvārdu B/, /pers. E/ un /pers. F/ atbilst repatrianta statusam, proti viņi ir personas, kurām viens no augšupējiem radiniekiem taisnā līnijā ir latvietis, viņiem ir tiesības saņemt uzturēšanās atļaujas Latvijā, ja viņi atbilst arī citiem uzturēšanās atļaujas saņemšanas noteikumiem.

[16] Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmā daļa noteic, ja pieteikums pilnībā vai daļā apmierināts (..), tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 12. februāra noteikumu Nr. 85 „Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atlīdzina valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības naudu" 13. punktu valsts nodevu atlīdzina mēneša laikā pēc tiesas vai tiesneša nolēmuma stāšanās spēkā Administratīvā procesa likuma 126. pantā minētajos gadījumos no tās iestādes budžeta līdzekļiem, kura attiecīgajā administratīvajā lietā bijusi pieaicināta atbildētāja pusē.

Pieteicēji par lietas ierosināšanu par diviem pieteikumiem ir samaksājuši valsts nodevu 60 *euro* apmērā *(lietas 1.sējuma 7., 40. lapa),* tādējādi valsts nodeva minētajā apmērā atlīdzināma no Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes līdzekļiem.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. - 251.pantu un 289. - 291.pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt /pers. A ar uzvārdu B/, /pers. B ar uzvārdu B/, /pers. E/ un /pers. F/ pieteikumus.

Uzlikt par pienākumu Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas izdot labvēlīgu administratīvo aktu par repatrianta statusa piešķiršanu /pers. A ar uzvārdu B/, /pers. E/ un /pers. F/ un par repatrianta ģimenes locekles statusa piešķiršanu /pers. B ar uzvārdu B/, kā arī pastāvīgas uzturēšanās atļauju izsniegšanu pieteicējiem atbilstoši spriedumā secinātajam.

Piespriest no Latvijas Republikas par labu /pers. A ar uzvārdu B/, /pers. B ar uzvārdu B/ un /pers. E/) viņu samaksāto valsts nodevu 30 *euro* apmērā. Un /pers. F/ viņas samaksāto valsts nodevu 30 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajonatiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese L.Biksiniece-Martinova